

Openbaar

Opsteller	M. Esser
Leidinggevende	Ruimte
Portefeuillehouder	De heer R.M.J. Martens (wethouder)
Join-nummer	BenW\1222
Onderwerp	Beleidsplan Gladheidbestrijding 2020-2024
Te nemen besluit	- Instemmen met het Beleidsplan Gladheidbestrijding 2020-2024 - Instemmen met het handhaven van de bestaande budgetten voor het uitvoeren van de gladheidbestrijding. - Instemmen met het voorstel ten behoeve van het bevorderen van participatie. - Het Beleidsplan Gladheidbestrijding 2020-2024 ter besluitvorming aanbieden aan de raad.
Datum in B&W	29-10-2019

1. Onderwerp

Beleidsplan Gladheidbestrijding 2020-2024.

2. Inleiding/aanleiding inclusief beoogd resultaat

De eisen die de samenleving stelt aan de gladheidbestrijding worden steeds hoger. Veiligheid, doorstroming en bereikbaarheid moeten ook onder winterse omstandigheden op peil worden gehouden. Elke gemeente is op grond van artikel 15 en verder van de Wegenwet verantwoordelijk voor het onderhoud van de gemeentelijke wegen. Als de gemeente niet voldoet aan deze verantwoordelijkheid, met schade bij weggebruikers als gevolg, kan de gemeente voor die schade aansprakelijk worden gehouden. Om aan deze zorgplicht te kunnen voldoen, is het hebben van een vastgesteld gladheidbestrijdingsplan van belang.

Het gladheidbestrijdingsplan bestaat uit twee delen:

- Het "*beleidsplan gladheidbestrijding*". In dit plan wordt het beleid van de gladheidbestrijding van de gemeente Leudal vastgelegd voor de komende 5 jaar (begin 2020 tot eind 2024). Alle noodzakelijk te maken beleidskeuzes zijn hierin vastgelegd.
- Het "*uitvoeringsplan gladheidbestrijding*". Dit plan beschrijft hoe het "beleidsplan gladheidbestrijding" tot uitvoering wordt gebracht.

Het beleidsplan dient periodiek te worden bijgesteld (1 maal per 5 jaar). Op basis van het beleidsplan wordt een uitvoeringsplan opgesteld. Het beleidsplan wordt vastgesteld door de gemeenteraad. Het uitvoeringsplan wordt, indien er een aanpassing is, jaarlijks door het college van B&W vastgesteld.

3. Voorstel aan College

Te nemen besluiten:

1. Instemmen met het Beleidsplan Gladheidbestrijding 2020-2024
2. Instemmen met het handhaven van de benodigde jaarlijkse budgetten voor het uitvoeren van de gladheidbestrijding.
3. Instemmen met het voorstel ten behoeve van het bevorderen van participatie.
4. Het Beleidsplan Gladheidbestrijding 2020-2024 ter besluitvorming aanbieden aan de raad.

4. Argumenten

Gladheidbestrijding is belangrijk voor een goede en veilige doorstroming van het verkeer. Het beleidsplan beschrijft de manier waarop de gemeente Leudal de bestrijding van de wintergladheid aanpakt.

De kaders voor dit beleid van de gladheidbestrijding volgen de landelijke richtlijnen van de CROW (landelijk adviesorgaan voor wegenbeheer). De combinatie van deze richtlijnen, wettelijke kaders en de keuzes die gemaakt worden in het beleidsplan geven een goede en vaste basis voor de uitvoering van de gladheidbestrijding.

Bij het strooien van de routes wordt een afweging gemaakt tussen veiligheid, bereikbaarheid, kosten en milieuaspecten. Te veel strooien is duur en zorgt er voor dat het oppervlaktewater onnodig wordt belast met zout. En niet of heel weinig strooien leidt tot gevaarlijke situaties en maakt plekken onbereikbaar.

Er wordt preventief gestrooid. Dit betekent dat er een aantal uren voor de verwachte gladheid optreedt wordt gestrooid volgens de natzoutmethode.

De gemeente Leudal hanteert de volgende uitgangspunten in het beleid voor de gladheidbestrijding:

- Leudal is (verkeers)veilig en bereikbaar.
- Leudal sluit hierbij aan op gestrooide wegen van buurgemeenten en provincie.
- Gladheidpreventie (voorkomen van gladheid door te strooien) in plaats van curatieve gladheidbestrijding (pas strooien als het glad is).
- Technieken en uitvoeringswijzen van gladheidbestrijding belasten het milieu zo min mogelijk.
- Een gestrooide route is bereikbaar binnen een straal van 500 meter van 90% van de woningen in Leudal. Dit betekent expliciet dat er ook plekken zijn in de gemeente waar de gladheid niet wordt bestreden, zoals woonstraten en trottoirs.
- Er wordt van burgers, bedrijven en instellingen ook een bepaalde mate van zelfredzaamheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid verwacht.

Om deze uitgangspunten voor de gladheidbestrijding te verwezenlijken, zijn de volgende beleidsdoelen geformuleerd:

1. Op structurele en duurzame wijze voldoen aan de wettelijke zorgplicht om onder winterse omstandigheden de verkeersveiligheid, doorstroming, leefbaarheid en bereikbaarheid binnen de gemeente op peil te houden.
2. Een brede en gedeelde verantwoordelijkheid in de samenleving bereiken voor gladheidbestrijding in de openbare ruimte. Daarbij wordt duidelijk gecommuniceerd wat de gemeente wel en niet doet. Bewoners, instellingen en ondernemers worden gestimuleerd om te participeren in gladheidbestrijding van openbare plekken waar de gemeente de gladheid niet bestrijdt, zoals trottoirs, winkelgebieden en schoolpleinen.

De werkwijze, de strooi- en sneeuwroutes en de overige aspecten die relevant zijn in de bestrijding van wintergladheid zijn opgenomen in het beleidsplan.

Participatie

Gelet op de kosten voor de inzet van de aannemer voor de gladheidbestrijding, kan ook gedacht worden aan een bijdrage vanuit de gemeente voor burgerinitiatieven. Hierbij zou de gemeente een financiële ondersteuning kunnen geven aan initiatieven vanuit burgers om bijvoorbeeld woonwijken, buurtschappen en dergelijke sneeuwvrij te houden. Te denken valt bijvoorbeeld aan verenigingen welke zich inzetten om trottoirs sneeuwvrij te houden, of agrariërs welke in het buitengebied werkzaamheden verrichten. Indien zulke initiatieven ingediend worden (en beoordeeld op doelmatigheid, duurzaamheid en kwantiteit zijn), zal de gemeente een eenmalige bijdrage leveren van maximaal €250,-; gekoppeld aan de duurzaamheidsmaatregel dat geen zout gebruikt wordt. Om deze initiatieven te financieren wordt een jaarlijks budget van € 10.000,- beschikbaar gesteld. Dit budget zal, indien nodig, geëvalueerd worden aan de hand van de ingediende ideeën. Indien de raad instemt met dit voorstel zal dit project een aantal

malen gecommuniceerd worden in het Leudalnieuws en op de gemeentelijke website. Dekking hier van valt binnen het reguliere budget voor de gladheidbestrijding.

5. Risico's

Zie "Juridisch kader" en "Financiële samenvatting".

6. Juridisch kader

Op grond van artikel 6:162 van het Burgerlijk Wetboek (BW) bestaat er een risicoaansprakelijkheid voor de wegbeheerder ten aanzien van wegen die niet voldoen aan de eisen die men mag stellen en die daardoor gevaar opleveren voor personen en / of zaken. Deze risicoaansprakelijkheid betekent dat de rechter een wegbeheerder doorgaans aansprakelijk zal achten, ongeacht of de schade toebrengende gebeurtenis de schuld van de wegbeheerder is.

In eerste instantie legt dit artikel dus een zware verantwoordelijkheid bij de wegbeheerder. Toch bestaan er mogelijkheden om zich, in geval van schade ten gevolge van wintergladheid van wegen, tegen aansprakelijkstellingen volgens art. 6:162 van het BW te weren.

Gesteld kan worden dat ijsafzetting of bevriezing niet de (blijvende) structuur van het wegdek zelf betreft en dus niet kan leiden tot gebrekkigheid van de weg / het wegdek zelf. In jurisprudentie over dit onderwerp wordt deze stelling bevestigd.

Aan een weg die ten gevolge van nachtvorst, ijzel e.d. glad is geworden, kunnen niet dezelfde eisen worden gesteld als aan zo'n weg gedurende de zomer. Van de weggebruiker mag worden verwacht dat hij bij winterse omstandigheden met een grote mate van oplettendheid en voorzichtigheid aan het wegverkeer deelneemt dan wel dat hij zich bij extreme omstandigheden (zoals zware ijzel) niet op de weg begeeft. In dit soort omstandigheden kan een wegbeheerder dan ook niet zonder meer aansprakelijk worden geacht voor schade.

Concluderend kan worden gesteld dat de wegbeheerder als gevolg van artikel 6:162 BW niet aansprakelijk is voor gladheidschade indien hij kan aantonen:

- Dat de gladheid niet mede het gevolg is van minder goede eigenschappen van het wegdek zelf.
- Dat de gladheid zo plotseling is opgetreden dat hij in redelijkheid niet meer tot strooimaatregelen in staat is geweest.
- Dat er in de media naar behoren voor de risico's is gewaarschuwd.

In artikel 6:172 BW wordt gesproken over het plegen van onderhoud aan de wegen. Op basis hiervan kan de gemeente aansprakelijk gesteld worden voor schending van de zorgplicht. Wil men een claim als gevolg van artikel 6:172 BW weerleggen, dan moet worden aangetoond:

- Dat er tijdig en naar vermogen is gestrooid.
- Dat er, gezien de omstandigheden, op tijd en adequaat is gewaarschuwd.

Naar de mening van de verzekeraars zijn wegbeheerders niet aansprakelijk voor schade als gevolg van gladheid wanneer zij kunnen aantonen dat zij aan hun zorgplicht hebben voldaan. Die zorgplicht gaat niet zover, dat de veiligheid van de weg te allen tijde gegarandeerd moet zijn. Om aan de gemeentelijke zorgplicht/ inspanningsverplichting op structurele wijze te voldoen, is het zaak dat de gemeente:

- Inwoners jaarlijks informeert over het gemeentelijke gladheidbestrijdingsbeleid vóór de mogelijke sneeuw- en vorstperiode.
- Snel en doeltreffend handelt zodra bepaalde gevaarlijke situaties bij de gemeente bekend zijn.
- Goedgekeurd en voldoende materieel voorhanden heeft en gladheidsmeldsysteem heeft.
- Er een "uitvoeringsplan gladheidbestrijding" is vastgesteld (en jaarlijks geëvalueerd wordt) waarin inzichtelijk wordt gemaakt welke strooiroutes er worden gereden en wie op welk moment met de uitvoering is belast.

Bovendien wordt van iedere strooibeurt en/of uitruk melding gemaakt op de website van het gladheidsmeldsysteem. In dit logboek worden alle relevante gegevens, zoals het tijdstip van de ontvangen melding, de uitruk en de ingestelde dosering, vermeld. Bij de evaluatie en het verstrekken van inlichtingen in het geval van eventuele aansprakelijkheidstellingen kan hiervan gebruik worden gemaakt.

Klachten betreffende de gladheidbestrijding worden geregistreerd via de meld- en klachtenlijn van de gemeente en indien nodig in de evaluatie besproken. In uitzonderlijke gevallen worden ze tijdens kantooruren meteen gemeld bij de coördinator gladheidbestrijding.

De jaarlijkse evaluatie leidt zelden tot structurele aanpassingen van het uitvoeringsplan. De evaluatie van 2019 (over het gladheidseizoen 2018-2019) heeft geleid tot het uitbreiden (met enkele wegen) van enkele routes. Deze uitbreidingen zijn reeds opgenomen in het contract dat recent is aanbesteed.

7. Financiële samenvatting

	2020	2021	2022	2023
Kostenplaats	62010102 – gladheidbestrijding			
Kostensoort	4038100 algemene benodigdheden en 4038250 uitbestede werkzaamheden			
Begroting	153.140	153.140	153.140	153.140
Realisatie	0	0	0	0
Verplichtingen	0	0	0	0
Restant	153.140	153.140	153.140	153.140
Kosten dit advies	153.140	153.140	153.140	153.140
Restant	0	0	0	0

Toelichting:

De kosten voor de gladheidbestrijding passen binnen de huidige begroting.

De uitgaven op het product gladheidbestrijding zijn echter extreem afhankelijk van de weersomstandigheden. Een inschatting geven van de verwachte kosten is dan ook zeer moeilijk. Wij gaan daarom in onze begroting uit van een gemiddelde winter. Bij een strenge winter komen we te kort en bij een zachte winter houden we over.

In de begroting zijn de kosten voor het onderhoud van het materieel, de inkoop van het wegzout, de kosten voor de inzet van de aannemer die de gladheidbestrijding uitvoert en de eventuele inzet van derden opgenomen.

8. Overige integrale afstemming

Inkoop en aanbesteding

Het wegenzout wordt via een raamovereenkomst ingekocht. Voor de uitvoering van de gladheidbestrijding is een contract (voor 2 jaar met een optionele verlenging van 2 keer 1 jaar) Europees aanbesteed.

Belang duurzaamheid

Wanneer tijdens een strooiactie zout wordt gestrooid op de weg, is het de bedoeling dat het zout zo gelijkmatig mogelijk over de verharding wordt verspreid. Door de snelheid van de strooiauto en door de wind kan het zout verwaaien en bijvoorbeeld in de berm terecht komen. Bij het strooien van natzout zal dit verwaaien minder gebeuren dan bij het strooien van droogzout. De reden hiervoor is dat het bevochtigde zout klontjes vormt die zwaarder zijn dan de droge korrels. Natzout is hierdoor minder gevoelig voor rijsnelheid en wind dan droogzout. Dit leidt tot de volgende voordelen bij natstrooien ten opzichte van het traditionele droogstrooien.

- Het zoutverbruik is lager omdat het strooiproces efficiënter is. Naast het feit dat bij natzout minder verwaaiing plaats vindt dan bij droogzout, kleefst natzout meer aan de weg dan droogzout. Hierdoor vindt ook na het strooien minder verwaaiing plaats door wind of rijdend verkeer.
- Doordat er met een hogere rijsnelheid kan worden gestrooid, kan een grotere weglengte gestrooid worden binnen dezelfde tijd. Dit is van belang omdat de gemeente Leudal preventief strooit en de routes zoveel mogelijk afgerond moeten zijn voordat de verwachte gladheid optreedt.
- Doordat er minder verwaaiing van het zout plaatsvindt naar de bermen wordt het milieu minder belast.
- Doordat het zout al (deels) in oplossing is, zal de werking van het dooimiddel sneller zijn.

9. Communicatie

Openbaar:

☒ Actief:

- ☒ Informeren raad
- ☒ Plaatsen op gemeente info ViaLeudal
- ☒ Plaatsen op website
- ☒ Plaatsen op social media

Toelichting:

Via diverse communicatiemiddelen worden de inwoners geïnformeerd over de wijze van gladheidbestrijding in de gemeente. Dit is ook noodzakelijk om bij schadeclaims als gevolg van gladheid te kunnen aantonen dat wij aan onze zorgplicht hebben voldaan. Tevens kan communicatie een belangrijke bijdrage leveren aan een positieve beeldvorming over de gladheidbestrijding en kan het mogelijk leiden tot minder klachten.

Op onze website wordt actief geïnformeerd over de gladheidbestrijding en worden bewoners bewust gemaakt van onze wijze van gladheidbestrijding.

In deze communicatiemiddelen wordt aangegeven:

- Wanneer strooien we (en waarom)
- Waar strooien we wél en waar niet (en waarom)
- Wat kunnen inwoners en bedrijven zelf doen aan gladheidbestrijding
- De mogelijkheid om vragen te stellen en om klachten in te dienen.

Dit moet de inwoners een beeld geven hoe onze gemeente de gladheid bestrijdt en welke wegen in de strooiroutes zijn opgenomen. Op onze website kunnen inwoners en media terecht voor alle actuele informatie en plattegronden met de strooiroutes.

Indien de raad instemt met het voorstel over participatie zal over dit project een aantal malen gecommuniceerd worden in het Leudalnieuws en op de gemeentelijke website.

10.Bijlagen

Beleidsplan Gladheidbestrijding 2020-2024

Raadsvoorstel

Raadsbesluit

B&W besluit

Besluit betreffende voorstel **BenW - 1222**

Onderwerp: Beleidsplan Gladheidbestrijding 2020-2024

Steller: Esser, Marcel

B&W-vergadering: 29 oktober 2019

Openbaarheid: Openbaar

Ambtelijk advies:

- Instemmen met het Beleidsplan Gladheidbestrijding 2020-2024
- Instemmen met het handhaven van de bestaande budgetten voor het uitvoeren van de gladheidbestrijding.
- Instemmen met het voorstel ten behoeve van het bevorderen van participatie.
- Het Beleidsplan Gladheidbestrijding 2020-2024 ter besluitvorming aanbieden aan de raad.

Collegebesluit:

Conform advies